

Za Neco Falk
umetnost nima meja

Naročnik: ZAVOD O. zavod škefjolske mladine
Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!
Kiping d.o.o.

Kitara, skodrana rdeča griva in nekaj nagajive otroškosti na obrazu so prepoznavni znaki Nece Falk, ki je skupaj z drugimi umetniki spravila Mačka Murija tako daleč, da ga z očmi in ušesi ne požirajo le otroci, ampak hodijo na predstave tudi odrasli – brez otrok. Poznamo jo kot pevko z igralskimi talenti, s katero rumeni tisk ni imel kaj početi, videli smo njene fotografske razstave in se čudili, ko je dobila prvo nagrado za kratki film, to, kar počne zadnje čase, pa preseneča celo njo samo. Košček oglja in bel papir sta sprožila v njej tako mogočno dogajanje, da je postala študentka vizualnih umetnosti. »Iskanja so večna,« pravi.

Tekst: **STANE MAŽGON**

Foto: **TONE STOJKO**

Srečanje z likovno umetnostjo je bilo za Neco Falk nekakšno presenečenje. »Mislim, da sem našla skriti kot, ki me je vedno zanimal, a nisem niti pomislila, da bi vanj kdaj vstopila. Pred časom sem se udeležila risarskega tečaja pri Zmagu Modicu. Takoj ko sem imela pred sabo prazen bel list in ogle, se je že dogajalo.« Začela so se čudovita raziskovanja, ki so jo povsem osvojila.

Pozneje je izvedela za nastanek inštituta AVA, akademije za vizualno umetnost, ki je v sklopu britanskega izobraževalnega programa začela delovati v Ljubljani. Odločila se je, da poglobi svoje znanje. »In tako se je zgodilo, da sem nenadoma postala študentka,« s širokim nasmehom pravi Neca Falk. »Znašla sem se med samimi izjemnimi kolegi. Razpon letnic rojstva študentov je nenavadno velik, smo pa zato zelo raznolika, čudovita ekipa in vsakdo se izraža po svoje.«

Študentka. Študij vizualnih umetnosti je postal zanimiva dopolnitev vsega, kar je počela doslej. »Po eni strani je postal zanimivo raziskovanje, po drugi pa se je bilo treba spopasti s teorijo in praktičnim delom. Nikoli si nisem predstavljala, da bom še kdaj študentka. Zdaj se vživljam v novo dogodivščino in uživam. Ukvarjam se z vsemi stvarmi, ki so značilne za študente, tudi s problemom študentske prehrane in nahrbtnikom, ki je poln potrebščin. A to mi je v velik užitek,« pove nasmehano. Neca Falk z velikim navdušenjem opisuje sodelovanje s kolegi in predavatelji, pogovore in delo pri predmetih, kot so kiparstvo, slikarstvo, vizualni mediji in gledališče. Zdaj opravlja obveznosti za tretji letnik, po četrtem letniku bo sledila diploma, a ta pri njej ni glavni namen. Zanj sta dragocenejša znanje in osebna izkušnja. »Namerno sem se izognila vsemu, kar sem ustvarjala prej. Seveda je vse to nezavedno med seboj zelo povezano, vendar želim, da je v ospredju predvsem lastno izražanje, brez povezav z drugimi stvarmi,« pojasni Neca Falk.

Filmska nagrajenka. Med študijem je dobila prvo nagrado na mednarodnem festivalu kratkega filma Luksuz v kategoriji Najboljši revival s filmom Bus No. 20. Film je pravzaprav dokumentarni, nastal pa je ob vsakdanjih vožnjah z mestnim avtobusom, od začetne do končne postaje, ko je pri tem opazovala ljudi. Najprej je posnela serijo fotografij in iz tega razvijala video. Nastal je zanimiv dokumentarni film. Gre za opazovanje dogajanja, za prizore, ki so nastali na avtobusu ponoči, v dežju, v njem je videti predvsem razpoloženje ljudi, njihove skrbi, otroke na poti v šolo. Film je opremila s svojo glasbo. »Zanimivo je gledati zgodbo, ki teče in ni omejena le na posamezne prizore kot fotografija. O ustvarjanju filma nisem nikoli razmišljala, vendar sem si vedno želela imeti v očeh kamero, da bi posnela trenutke, ki se pojavijo in hip potem že izginejo.«

Samotarska ustvarjalka.

Neca Falk zase pravi, da je predvsem opazovalka življenja in da se dobro počuti v tej vlogi. »Kdor zna

opazovati, lahko doživi vse, tudi drobne stvari, ki zgradijo zgodbo.«

Pred študijem se je veliko ukvarjala s fotografijo. »Bila je iztočnica za to, kar počnem zdaj, in mi je še vedno v veliko pomoč. Tudi ko fotografiram, se raje umaknem v meni ljubo okolje, zanimajo me izginjajoče stvari, minevanje, eksistencialna tematika, včasih portretna fotografija, ko gre za prijatelje. Sem bolj samotarska ustvarjalka, kar pa ne pomeni, da ne sodelujem rada z ljudmi, s katerimi si imamo kaj povedati.«

Družina Nece Falk je v celoti predana ustvarjalnosti. Njen mož Tone Stojko je priznan fotograf, po njegovih stopinjah je šel tudi sin Simon, ki se poleg videa in fotografije ukvarja tudi s športom. Zato je bilo njihovo družinsko življenje že od nekaj

že skoraj tako kot odrasli,« prese-nečeno ugotavlja Neca Falk in prizna, da je tudi pri njenih dveh vnukih Maček Muri na vrhu lestvice priljubljenosti.

Ponarodeli Maček Muri.

O glasbeni ustvarjalnosti Nece Falk bi le težko govorili, ne da bi omenili slavnega Mačka Murija. Z njenim petjem, besedili Kajetana Koviča in glasbo Jerka Novaka je v zadnjih 25 letih tako rekoč ponarodel. Čeprav je bil prvotno napisan za otroke, je v svojem razvoju postal veliko več. Poslušajo ga tudi odrasli, ki prihajajo na koncerte brez otrok. »Zadnja leta smo ga igrali v številnih krajih in dvoranah, v študentskih klubih, od Rdeče ostrige v Škofji Loki do Mostovne in Metelkove ob desetih zvečer, torej za odrasle otroke. Po-

Neca Falk pred velikim platnom, ki ga pravkar končuje.

Čeprav je postala prepoznavna osebnost, je videti, da se raje umakne kot izpostavi medijski pozornosti ter da ji je ljubše njeno notranje doživljanje kot iskanje stika z občinstvom. »Nikoli nisem zganjala hrupa okoli stvari, ki sem jih počela. Dokler nisem zadovoljna sama s sabo in tistim, kar ustvarjam, ne želim sporočati svetu, da se bo nekaj zgodilo. Sem velika perfekcionistka in to me pogosto tudi nekoliko zavira, a morda je boljše tako.«

drugačno od povprečja. »Prednost je bila predvsem v tem, da umetnik zaradi svojega ustvarjanja lažje razume drugega umetnika.« Doma so se vedno zavedali, da ni pravil, kako kdo ustvarja, in se pri tem pravzaprav dopolnjevali.

Neca Falk je zdaj že babica triletno Evelin in enoletnega Maka, ki sta, kot pravi, prekrasna otroka, a se jima zaradi obveznosti ne utegne posvetiti toliko, kot bi si želela. Obenem jo že pri tej starosti pogosto navdušita. »Današnji otroci so neverjetni, zdi se mi, da razmišljajo

slušalce je odneslo nazaj v njihova rana leta. Ob poslušanju so se pre-pustili nostalgiji in romantiki,« pravi Neca Falk. »Nihče ni pričakoval takšnega uspeha. Očitno je nastala čudežna kombinacija preproste, a perfinske poezije, glasbe in glasu, ki je Muriju dala življenjsko podobno, zato je postala brezčasna in je takšna še naprej.«

Kot pevka Neca Falk še vedno veliko nastopa. »Če zdaj pripravim koncert za odrasle, najraje pojem šansone, ki niso bili nikoli veliko predvajani ali poslušani, saj niso sodili v nekakšen pop standard. To so zelo kakovostne stvari, ki jih je bilo mogoče peti pred tridesetimi leti in jih je enako mogoče tudi danes. Svojih najljubših skladb nimam, za poslušalce pa so to morda pesmi, kot sta Vsi ljudje hitijo in Dravski most. Ogromno je bilo drugih pesmi, ki so bile bolj za sladokusce, in tiste so mi še dražje, še vedno jih raziskujem, jih oživim in na novo odkrijem.«